

Slovo k povzbuzení na neděli 31. října 2021, na 31. neděli v mezidobí – B
Biblická čtení: Dt 6,2-6; Ž 18; Žid 7,23-28; Mk 12,28b-34

Milé sestry, milí bratři,

patrně bychom marně hledali jasnější shrnutí toho, oč v životě věřícího člověka ze všeho nejvíce jde, než dnešní evangelijní úryvek, než formulaci dvojediného přikázání lásky zaznívajcího z úst samotného Pána Ježíše: «Miluj Pána, svého boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou... Miluj svého bližního jako sám sebe».

Protože je jasné, že na lásce ze všeho nejvíce záleží, je-li Bůh láska, a že obě přikázání lásky – k Bohu a člověku – jsou od sebe neoddělitelná; ne nepodobně tomu, jako jsou od sebe neoddělitelné obě Kristovy přirozenosti, jeho Božství a jeho lidství spojené – nesmíšeně, nedělitelně, neodděleně a nerozděleně – v jedné jediné osobně.

O neoddělitelnosti obou lásek je také celá bible. Už starozákonní proroci stále častěji upozorňovali, že bez lásky k člověku, bez lásky k bližnímu nemůže být ani láska k Bohu autentická a že její kultické projevy, byť by sebezbožněji vypadaly, už vůbec ne. V pozdějším judaismu to byl například takový Filón Alexandrijský (velký helenizovaný židovský učenec a filozof, víceméně Ježíšův současník), který v dvojediném přikázání lásky rozsetém v podstatě po celém Starém zákoně spatřoval sumu celého židovského Zákona a klíč k jeho výkladu. O lásce k Bohu a lidem je pak především celý Zákon nový, zvláště evangelium, naplnění a očistění Zákona starého.

O lásce k Bohu a lidem a potažmo celému světu včetně sebe samého by tak mělo být i celé naše vlastní křesťanství. Láska by měla být jeho nejdůležitějším projevem, skutečná láska mající svůj počátek ve skutečném soucitu (jak jsme se ostatně snažili rozjímat minulou neděli).

Ač je to jasné, je nesmírně důležité Kristův jednoznačný imperativ «miluj» stále připomínat. Vedle všeho, co láska je a čím by měla být – spontánním projevem našeho srdce, nejkrásnější emocí, odpovědí na impuls lásky, zápal, činem a slovem, Božím darem, spontánním darováním sebe – , je (láska) totiž vždy také naším vědomým rozhodnutím, výsledkem našeho chcení a naší snahy; láska je částečně i v naší moci. Proto je výzva k ní «prvním přikázáním ze všech». Důležité je slovo «první», řecky *próte*, znamenající jak chronologické pořadí, tak i důležitost, základ, na kterém vše ostatní stojí, pramen, z něhož vše ostatní vyvěrá.

Přikázání lásky si je třeba stále připomínat, opakovat si je. Ostatně sami Židé text *Šema Jisrael* («slyš, Izraeli», dnešní první čtení z knihy Deuteronomium o milování Boha) měli napsaný na veřejích svých domů, na modlitebních šňůrkách nošených na hlavě, opakovali a dodnes jej opakuji při každé ranní a večerní modlitbě. I my bychom si proto Kristovo slovo měli dobře vštípit do své paměti a opakovat si je každého rána, dříve než se vydáme mezi lidi, každý večer bychom podle něj měli zpytovat své svědomí a měli bychom si je vybavit vždy, zvláště ve všech chvílích, kdy se nám milování zdá být nějak obtížné, když se nám přestává dařit dávat lásku, pokud se v našich srdcích začne usidlovat její opak.

Navíc právě do takové situace, kdy se láska stává těžkou a náročnou, kdy jí okolnosti nepřejí, kdy se nám nedaří, cílí dnešní evangelium asi se zvláštní intenzitou. Dvojediné přikázání lásky totiž zaznívá – dle Markova sepsání – z Kristových úst až po jeho vjezd do Jeruzaléma, na začátku jeho pašíjí.

Zvláště do chvíl našich všemožných pašíjí zní tak Boží pozvání a povolání k lásce jako skutečné přikázání, jako imperativ, jako něco, co nás má k činu vnitřně uschopnit (taková je totiž etymologie slova imperativ, od latinského *in a parare*, „uvnitř“ a „připravit“ či „uvnitř zařídit“). Zejména v pro nás těžkých situacích se láska musí stát i aktem naší vůle, naší snahou, naší součinností s Boží milostí, protože tehdy se pro lásku musíme skutečně sami rozhodnout, tehdy často nepřichází sama od sebe.

Těžkosti a bolesti nám totiž v lásce mohou bránit někdy více než cokoli jiného. Mohou to být všemožné vnější útrapy, bolesti, utrpení, jež nás obklopují ze všech stran, mohou to být různá vnější pronásledování, nepřijetí ze strany druhých, anebo třeba i všechna nynější tíže stále nekončící pandemie a jejích možných důsledků. Jsou to i pašije vnitřní, které nás sužují mnohdy ještě více – nejistota, nemoci, deprese, malomyslnost, znechucení ze sebe samých, vyhoření, strach a mnoho dalšího; nehledě na to, že útrapy vnitřní jsou často důsledkem útrap a bolestí vnějších.

Na začátku všech možných našich pašijí zvlášť tak zaznívá Kristovo «miluj». Miluj Boha i člověka, miluj za všech okolností. Boha cti, nakolik jsi schopen, dávej mu svůj čas. Člověku pomáhej, nakolik je to v tvé moci, přej každému vždy jen dobro.

Kéž bychom slovo Kristovo nejen zaslechli ale také poslechli...

Milé sestry, milí bratři, k dnešnímu evangeliu vlastně není co dodat. Láska je po právu «prvním přikázáním ze všech». K roznícení opravdové lásky by měla vést veškerá naše křesťanská zbožnost, o lásku – činem a slovem, celým životem, vším, co jsme a děláme – bychom se měli ze všeho nejvíce snažit, zvlášť tehdy, když to sami máme nějak těžké. O lásku bychom měli prosit, lásky bychom si měli vždy vážit; té Boží ale i té lidské...